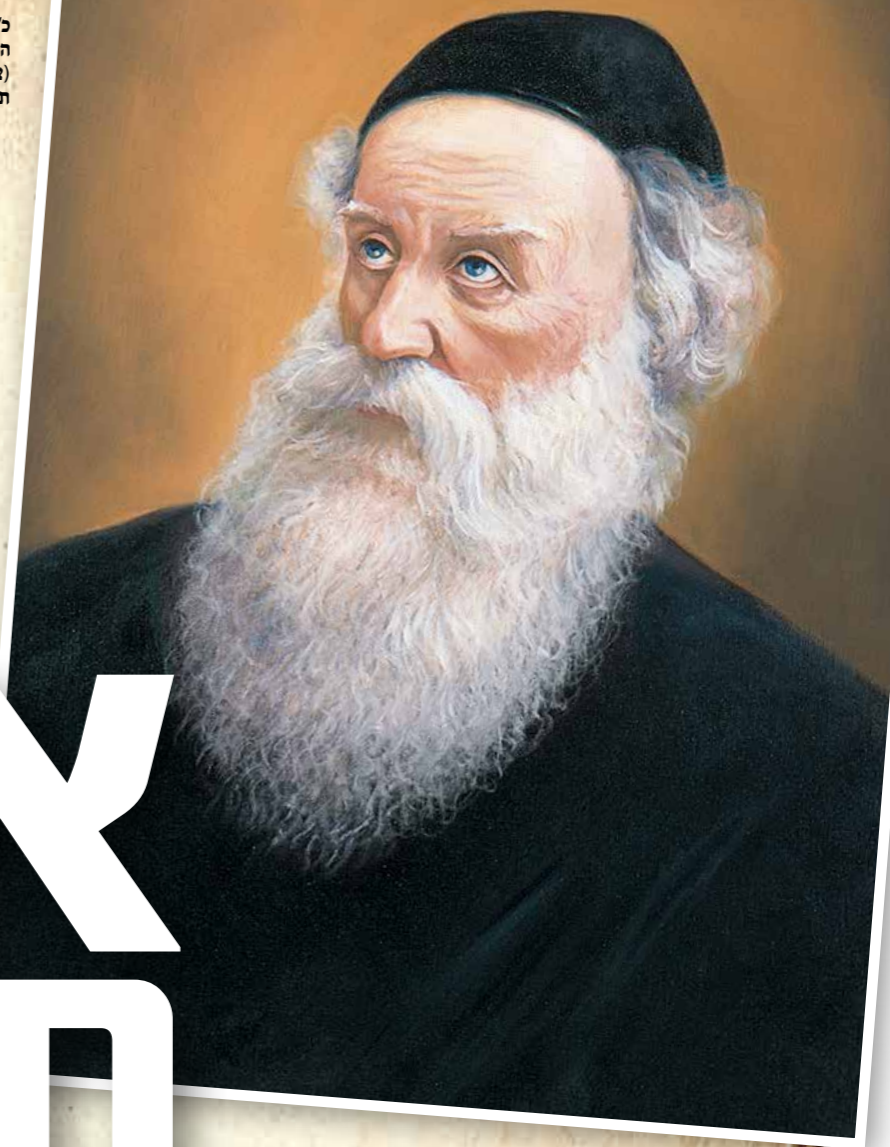

כ"ק אדמו"ר
הזקן נ"ע
(צויר:
תפארת)

אות חדש

ה'ביכל' החדש שהגיע השבוע לשיבת תומכי תמימים בנתניה, מלבד חשיבותו הגדולה בהשלמתם של כמה מאמרי אדמו"ר הזקן החסרים בדפוס - הביא עמו גם התגלות אלוקית מרעושה: הביכל הגיע רק בתחילת שבוע זה; יום ראשון לסדר תולדות. והנה מתברר כי המאמר היחיד בביכל שלא נמצא כלל בדפוס, הינו המאמר "כתיב כי אתה אבינו" (דף ק' בביכל), והוא ביאור על המאמר הראשון שבתורה אור על פרשת תולדות (אלה תולדות יצחק)...

ע"ד כבליובאוויטש.

לפני כשנה הגיע לשיבה ספר תורה אור עם כתי"ק הצ"צ, השלמה למאמר בתורה אור; זמן קצר קודם לכן הגיע ביכל שלם בגוף כתי"ק אדמו"ר האמצעי, חיבור שלא נדפס עד היום. היו שם גם הנחות בגוף כתי"ק רבי משה בן אדמו"ר הזקן, ועוד כהנה וכהנה. עתה הגיע 'ביכל' חדש, לא בכתי"ק, ובכל זאת חשוב מאוד. הביכל הינו העתקת הנחות כ"ק אדמו"ר האמצעי ממאמרי כ"ק אדמו"ר הזקן משנות ה'תק"ס-ה'תק"ע. 120 דפים כתובים משני צדיהם וכריכה מקורית. למרות כתמים ומעט נקבי עש, מצב הביכל טוב מאוד. לאחר ריקוד שמחה, התיישבו התמימים בקבוצות ולמדו את המאמר "החדש" מתוך הכתב, כאשר התלמידים השלוחים לומדים זאת עימם יחד. זו הייתה התרגשות גדולה. על הביכל ישנה חתימה של "שמואל בא"א מוהר"ר שמעון סג"ל הורוויץ", הוא החסיד הנודע רבי שמואל מאז'ניקער, שהיה נחשב לבר סמכא גדול אצל רבותינו נשיאינו (ראה מסגרת). אף שהנחות הינן מתקופת אמירת המאמרים, עדיין ישנה חשיבות רבה ומיוחדת לחתימת ר' שמואל על הביכל. חשיבותו של הביכל נובעת, בין היתר, גם מהשלמתם של כמה מאמרי אדמו"ר הזקן החסרים בדפוס, והביכל הזה משלים. וכאן מגיעה התגלות אלוקית מרעושה. הביכל הגיע רק בתחילת שבוע זה; יום ראשון לסדר תולדות. והנה מתברר כי המאמר היחיד בביכל שלא נמצא כלל בדפוס, הינו המאמר "כתיב כי אתה אבינו" (דף ק' בביכל), והוא ביאור על המאמר הראשון שבתורה אור על פרשת תולדות (אלה תולדות יצחק)...

המאמר במתכונתו מעולם לא נדפס. התוכן שלו נדפס בסה"מ תקסח ע' תקטז, ד"ה שמאלו תחת לראשי. אך כאמור, רק תוכנו. המאמר הוקלד בידי התלמידים השלוחים לשיבת תולדות נתניה, ו'כפר חב"ד' מתכבד לפרסמו לראשונה, לע"נ מרת רחל לאה בת ר' אהרן ישראל אורנשטיין, ולע"נ ר' יוסף בנימין ב"ר מנשה קלטמאן. **כתיב כי אתה אבינו כי אברהם לא ידענו וישראל לא יכירונו.** ודרשו רז"ל אתה אבינו ואמרו ישראל על יצחק כו', כי הנה כתי': ואלה תולדות יצחק בן אברהם אברהם הוליד את יצחק, וצ"ל מ"ש ב"פ אברהם וב"פ יצחק. ולהבין עניין זה צ"ל זה עניין הפירת בארות שחפרו אברהם ויצחק כמו"ש באר חפרוה שרים, אלו האבות וכ"כ ביצחק וכל הבארות אשר חפרו בימי אברהם, סתמום פלישתים וימלאוה עפר וישב יצחק ויחפור את בארות המים אשר חפרו בימי אברהם כו' ויקרא להם שמות שמוות אברהם אשר קרא כו' ויחפרו כו' וימצא שם באר מים חיים, וצ"ל עניין הפירת בארות שיצחק חפר, דווקא אותן בארות שחפר אביו. גם עניין שיצחק מצא באר מים חיים ולא אברהם. גם להבין ויסתום פלישתים. גם להבין שמות כשמות: הראשון מלא והשני חסר. ולהבין את כל אלה צ"ל עניין הבארות שהן בחי' ה' חסדים כו' ה"ג כו' ושל אברהם הי' מבחי' ה"ח(?) וכו'. וביאור העניין נבין עניין חפירות באר, הוא כדי להוציא המים מן ההעלם אל הגילוי שבחומר הארץ. ויש הרבה מים בהעלם, וע"י החפירה מתגלה. והרי יש במים ב' בחי' שהוא בחי' מים עליונים, מים תחתונים. שבטבע המים לירד ממקום גבוה למקום נמוך, ובחי' ה' הוא ע"י חפירה, הוא להיפוך. זה שעולה המים ממקום נמוך למקום גבוה, וזה נק' (?) מים חיים, שהם מים נובעים למעלה, והוא בחי' אר"י ואו"ח. וכן הוא עד"מ רוחני יותר - כי מים הוא בחי' חסד, בחי' אהבה. ויש ב' בחי' אהבה. הא' אהבה הדומה למים, שהוא אהבה קרה (?) ואינה פועלת כלום בנפש האהוב והוא בחי' או"י, ובחי' ה' הוא האהבה כרשפי אש, שבאהבה זו פועל בחבירו

כפי ערך האהבתו אליו, וממשיך האהבה בחבירו. וכמשל רשפי אש אבוקה גדולה ממשיך אליו ניצוצות קטנות כ"כ (?) הוא ממשיך מחבירו כמים הפנים אל פנים כן לב האדם כו', וכן דברים היוצאין מן הלב נכנסין ללב ופועלת להמשיך אהבה מחבירו כמה[ן] שכתוב אהבת עולם אהבתך ע"כ משכתבין חסד, וזהו בחי' או"ח.

והנה לפי ערך האוי"כ כן האו"ח, כמו עד"מ בחפיר[ת] באר, שהמים העולין בבאר הוא לפי ערך שירדו מתחת לארץ מן המקור, אם המקור הוא במקום גבוה יותר ממקום שחופרים הבאר, אז המים שבבאר מגבהין עצמן יותר, וכן בד"מ באבהה כנ"ל. שהי' כמים הפנים וכן כו' כפי בחי' אהבתו כן ממשיך מחבירו, וכמשל מדורה גדולה נלקטים ונכללים, ובתוכה יותר מדורות קטנות וניצוצים אש, או כמו זריקת אבן בכותל שחוזר האבן אליו, הנה החזרה הוא לפי ערך הזריקה, אם רב אם מעט. וככה הוא בנפש האדם, שלפי ערך ההתבוננות שלו כ"א לפום שעורי דלי' בגדולת א"ס, איך שכולא קמי' כו', וכפי ערך המשכות אלוקות, ככה פועל ממש בנפשו בחי' הביטול. כללא דמלתא שאו"ח הוא כפי ערך האוי"י, ובמקום שמסתיים האוי"י, חוזרו(ה) האור לקדמותו במקום שהתחיל.

וזה ענין מ"ש בס"י נעוץ תחילתן בסופן וסופן בתחילתן, והיינו שבסופן דווקא, במקום שמסתיים או"י אז חוזר לתחילתן. ועפ"ז יובן ג"כ מלמעלה להשכיל (?) מ"ש בעץ חיים כשעלה ברצונו כו' היה צמצום ומקום פנוי ואח"כ נמשך האור דרך קו וחוט וזה הי' מחסדו ית', עולם חסד יבנה, וכן

כי חפץ חסד הוא, הרצון כשעלה ברצונו כו' הוא מחמת חסד עליון כו' ואח"כ תלוין במעשיו לעורר החסד עצמו בקו וחוט כמו שהי' בתחילה. והעניין יתבאר עם מה שכתוב בת"ז אנת חכים ולא בחכמה ידיעה ומבין כו' ולא מכל אליו מדות כלל, ואו"א להיות נמשך מאתו ית' אפי' בחי' מקור לחכמה דאצי' שהוא מקור למקור לבחי' חכמה, אעפי"כ הוא בחי' המשכה פרטיות, ולזה צריך להיות תחילה צימצומים באא"ס, וכמשל הרב המסביר שכל לתלמיד שעמקות השכל כמו שהוא אצלו או"א לקבל, אשר ע"כ מוכרח הרב לצמצם שכלו ולסלק עצם שכלו (אל?) וכו', ויהי' בהעלם לפי שעה כדי להשפיע הארה בעלמא כפי ערך עניין השכל של התלמיד.

וזהו עניין הצמצום שמבחי' חכים וכו', המשיך בחי' חכמה כמ"ש בזה"ק עבד מנחה רחבי' נ'ן(?) גרמי' כו' והארץ דרך קו וחוט כפי בחי' המקבלים, עילוי אחר עילוי מבחי' אחרונה מבחי' אחרונה שבאצי', ומאצי' לבריאה כו' עד בחי' דומם שבדומם, וכמ"ש בע"ח שאוי"י דא"ק מסתיים עד רגלי העשי' ואח"כ במקום שמסתיים האוי"י מתחיל האו"ח שהוא בחי' ביטול, וכל צבא השמים לך משתחווים כו', והוא בחי' עליות העולמות לכלל עשי' ביצי' ויצי' כו' כפי בחי' או"י, וע"י הביטול הזה גורם המשכה חדשה שהוא מחדש בכל יום תמיד מע"ב. וזהו שעשה ב"א לעורר האהבה עליונה. וזהו עניין ואהבתה כו' שלכאורה צ"ל איך שייך ציווי על האהבה ולפי דרו"ל יובן היטיב שדרשו שתהא ש"ש ותאהב ע"י, והכוונה שזה הצמצום כשעלה ברצונו ית' הוא מבחי' חסד שהוא בחי' אהבה. וז"ש רו"ל אהבה דוחקת כו'. ועתה תלוי במעשה (בעל?) לעורר אותה אהבה עצמה להיות מחדש תמיד מאזי ליש. וזהו ואהבתה בחי' אהבה מלמעלה למטה כמ"ש אהבתי אותכם כו' וכן אהבת עולם אהבתך שהוא בחי' אהבה מלמעלה שהוי' הם ע"ס דאצי' שקוצו של יו"ד מורה על כתר, ויו"ד על חכמה כנ"ל, להיות אלוקים שהוא בחי' צמצום, ותעורר האהבה אל הוי' להיות אלקין.

והנה האבות הן הן המרכבה (?) ואברהם הי' מרכבה בחי' חסד דאצי' ויצחק לבחי' גבורה ויעקב מבחי' ת"ת, ובעניין שאברהם הי' ממשיך בחי' חסד מלמעלה למטה בבחי' או"י וז"ש אברהם אוהבי, שהי' ממשיך אהבה עליונה שהוא אהבה דוחקת להיות בחי' צמצומים שהוא בחי' או"י, וע"ז מרמו חפירות בארות של אברהם שהי' ממשיך חסד עליון והעלם אל הגילוי שהוא בחי' או"י היורד דרך השתלשלות ממעלה למטה עד רגלי עשי' שהוא בחי' דומם שבדומם ובחי' יצחק הוא מהיפוך זה שבחי' חפירות בארות של יצחק הוא מרמז בחי' העלאה כמו שחופרין בארץ והמים עולין ממטה למעל' כן נק' בארות דיצחק מים חיים שהן מים נובעים בחי' העלאה. וזהו מ"ש ביצחק פחד יצחק שבחי' פחד הוא על הקרובים שכל שהוא קרוב יותר

ד"מ אל המלך הוא מתירא ומפחד תמיד ומוטל עליו אימת המלך יותר ויותר ממה שהוא רחוק מהמלך. וזהו בחי' או"ח שהוא בחי' ביטול שהוא ממטה למעלה היפוך האהבה שיהי' מבחי' ריחוק, ובחי' יעקב הוא בחי' שניהם או"י וא"ח שהוא בחי' ת"ת הכלול משניהם. וז"ש יעקב אלקי אבי אברהם ופחד יצחק הי' לי וזהו מ"ש ביעקב שהוא בריח התיכון המבריח מן הקצה אל הקצה, דהנה יש ב' קווין, קו ימין הוא קו חח"ן כנגד א"א, קו שמאל הוא קו בגה הוא נגד יצחק, קו האמצעי הוא קו דת"י שהוא קו האמצעי היוצא מעיגולי דא"ק והוא בחי' היושר קו והוא מחבר (?) במעלה ומטה בבחי' אות (או"י) ואו"ח ואנן בו מעלה ומטה כלל ע"י שמחובר מעלה ומטה ומעלה, וע"כ ארו"ל) לא כאברהם שיצא ממנו ישמאל ולא כיצחק שיצא ממנו עשו לפי שהם אינם מחברים שני הקצוות וע"כ יש בהם בחי' מעלה ומטה, משא"כ יעקב שהוא מבריח מן הקצה אל הקצה. והנה כמו שישמאל הוא ממותר החסדים, כמ"כ ענין פלישתים היה ג"כ ממותר החסדים, דהנה פלישתים אמרו רו"ל שליצנים היו, והענין שפלישתים הוא מלשון פלשת לשון מבוי המפולש, שהוא פתוח לכל צד, כמ"כ הלץ לבו פתוח ואינו מקבל שום דאגה וצער בעולם, שהוא ענין פריקת עול שהוא במקום קליפה קשה, וכן בקדושה שהוא ג"כ בלע"ז כנודע הוא ג"כ במקום גבוה מעל גבוה.

-

ולהבין מקומן בקדושה הוא, דהנה יש ב' מיני תענוג, תענוג פשוט ותענוג מורכב. תענוג המורכב הוא ד"מ כל תענוגי עוה"ז הן בחי' תענוג

מורכב, כמו תענוג שמקבל מכסף וזהב ואבנים טובות וכל תענוגי שבעולם הן נק' תענוג מורכב, שהתענוג מורכב בכסף כו', וכן בטעם מאכלים כו', וכן בדרך משל התענוג המורכב בחכמה כשממציא שכל חדש מקבל תענוג, כי בשלמא המקבל ששומע החכמה מקבל תענוג לפי שאצלו הוא דבר חדש, אבל הרב המשפיע הלא השכל הנה בעצמו היה בו בהעלם בתחילה ואינו דבר חדש אצלו רק התענוג שלו לפי שבתחילה חכמה נתלבש תענוג וזהו נק' הכל תענוג מורכב, שאינו מעצם, אבל תענוג פשוט הוא כח היולי של בחי' תענוג, כמו ד"מ כח היולי של שכל להשכיל כ"ה, שעדיין אינו נתלבש בשום שכל, כמ"כ עצם תענוג שהוא בחי' מקור

התענוגים. והנה למעלה למשכיל ג"כ נק' תענוג מורכב הוא כשעלה ברצונו הפשוט שהוא בחי' עצם התענוג שהוא נק' תענוג פשוט להאציל שהוא להיות בחי' חכמה (?) דאצי' להלביש בחי' עצם התענוג ולהארץ באצי' בבחי' הלבשה שהוא בחי' כלי להיות נעלם בתוכו תענוג פשוט מו"ש כי עמך מקור חיים שהוא מקור התענוגים ונתלבש עילוי אחר עילוי עד רגלי העשי' שבו נסתיים הקו וחוט שהוא מבחי' חסד שהוא בחי' תענוג פשוט הוא דווקא בבחי' שחוק שהוא ג"כ דלעו"ז כמו במקום הטומאה ששורש ומקור הגילוי פה הוא מגלה ביותר בבחי' ליצנות, וכן בקדושה הוא ג"כ כ"כ התגלות תענוג עצם הוא ג"כ בשחוק וע"כ מצינו שאמרזו"ל) שלוש ראשונות יושב ועוסק בתורה שהוא בחי' סדר השתלשלות שעוסק בתורה הוא בחי' חב"ד שהן ג"ר, שניות יושב ודן הוא בחי' חג"ת שהן ג' שניות, שלישיות יושב ודן וכו' שהם ג"כ ג' נה"י ורביעית יושב ומשתק כו' כמ"ש לויחן זה יצרת לשחק בו, שהשחוק הוא בחי' ירידת בתחתיות המדרגות והן מבחי' עצם התענוג שעשועי המלך בעצמותו, שזה יהי' לעתיד בבחי' התגלות עצם התענוג. וז"ש עתיד הקב"ה לעשות שחוק לצדיקים.

-

והנה המופת ע"ד שהתגלות עצם התענוג הוא בבחי' שחוק הוא שאנו רואים ד"מ מלך החוזר ממלחמתו בפחי נפש אינו להרויח דעתו רק מתוך שחוק שעושים לפניו מדברים הבאי' כידוע, לפי שאין להרויח דעתו לא מתוך כסף וזהב שכל זה אינו שוה לו בצער שלו רק מתוך שחוק מרויחים לו דעתו, והיינו לפי שהצער הוא היפך התענוג, והנה הצער שלו לפי שלא כבש המדינה או שהפסיד מדינתו שהוא הפסד שלו, הוא בחי' תענוג מורכב, ויש לו צער לפי שהפסיד התענוג מורכב, וע"כ מרוויח דעתו דווקא מחמת שחוק ששם התגלות עצם התענוג, וממילא בטל הצער שלו מחמת התענוג מורכב. והנה השחוק הזה הוא דווקא לע"ל לפי שאז יתגלה עצם התענוג. וע"כ אמרו אסור למלאות בעוה"ז כו' כמ"ש אז ימלא שחוק כו', וכן הצדיק שהוא (?) מיחד העולמות באצי' וממשיך תענוג מבחי' עצם התענוג, וע"כ

חתני חתונה חסידי חב"ד, חתן (במרכז) וכלתו (במחצית הימנית)

מצינו בגמרא שאמרו על ר"י ברונא דסמיך גאולה לתפילה ולא פסק חוכא מפומא כולא יומא, שע"י שסמך גאולה לתפילה שהוא בחי' יחוד זו"ג, ועי"ז לא פסיק חוכא שהוא בחי' עצם התענוג, וכן ארו"ל דרב הוה אמר מלתא דבדיחותא ובדחי רבנן והדר יתבי באימתא ופתח בשמעתא הוא ג"כ כנ"ל(ל) עד"ז, ולע"ז הוא בחי' ליצנות והוללות.

והנה אברהם הוא ממשיך בחי' תענוג מלמעלה למטה שהוא מדת אברהם מדת החסד כמו שמצינו בגשמיות שהי' מאכיל ומשקה והי' אומר דעו למי מברכים שהוא בחי' המשכת אלוקות מלמעלה למטה ממקור התענוגים, וע"כ אחרי מות אברהם שהוא בחי' הסתלקות האור לפי שהיו שבירה במידות כנודע. והנה פלישתים סתמום וימלאום עפר שהוא מותר הח"ס נופל למטה ונעשה בחי' עפר שהוא בחי' דומם, שאין בו חיות רק בחי' מות.

והנה אף שישמאל הוא ג"כ ממותר החסדים כמו בחי' פלשתים, ומצינו שאמר אברהם לוי ישמאל יחי' לפניך שהוא היפוך פלשתים שהם בחי' מות, לפי שישמאל הוא בחי' טוב שבנוגה שיש עליו למעלה שהוא בחי' חיות רק שבחסד שלו הוא מבחי' (חיים) מותר חסדים והנה ההפרש שבין חסד דאברהם למותר חסדים של ישמאל, שחסד דאברהם הוא מבחי' עונותונו כמ"ש ואנוכי עפר ואפר, אבל מותר חסד ישמאל הוא מרוב גאותו, וע"כ נק' מותר החסדים, שהוא מבחי' מותר וגדולתו. וההפרש שלהן הוא על ג' בחי'.

הא' שמחמת שהחסד של אברהם הוי מבחי' ענוה הי' יכול להשפיע חסדים אף לפחותי הערך אף לערביים, שזה אא"ל כ"א כשמשים עצמו כשיריים כמ"ש הגדלות להוריד עצמו מגדולתו(ו) כדי להשפיע חסד (?) אפי' לפחותי ערך. ובחי' ב' כשמשים עצמו כשיריים, ע"ד נתינת הצדקה וחסד שלו עד בלי גבול כי יכול ליתן את כל אשר יש לו, כי הוא בעניין לשיריים ואך ואך למותו, וכן עד"מ למעלה למשכיל להמשיך חסדים עליונים שהוא בחי' או"י אף במקום חושך וצלמוות מקום מדור הקליפות שהן מבחי' חסדים יותר גדולים לצמצם האור כ"כ למטה, והוא ע"י הצמצום שהיה צמצום ומקטין עצמו כ"כ, משא"כ חסד ישמאל הוא מחמת מותר גדולתן שישמאל הוא בטבע אכזרי (כל) חסדו הוא עד"מ מלך או שר גדול שמוכרח פעמים לעשות חסד מחמת רוב גודלו שהוא ביזיון וחפיצה עליו אם לא יעשה החסד, וע"כ כתי' חסד לאומים כו' כל טיבו דעבדין לגרמייהו עבדין. וכמ"כ בעבודת הנפש לא יהי' עבודתו כלל כדי שבו ועל ידו יומשכו אורות עליונים וע"י יהי' היחוד שהוא בחי' לכבוד עצמו כמ"ש אמרו כו' למען שמו יכבד ה', שזהו בחי' ועבד רב שהוא בחי'

לגרמייהו, רק שיהי' כוונתו כדי לעשות כו'.

וזהו מארו"ל שלעתיד (?) במצות סוכה ויבעטו האומות ע"י שיוציא הקב"ה חמה כו', שכשוראין שאין כוונתו רצויה שאין לעשות יחוד למעלה, ע"כ הם בוועטים, משא"כ ישראל שאין כוונתם רק לעשות רצון העליון, וא"כ כשא"א לישב מחמת שמצטערין לא יעביטו (יבעטו) כלל, כי ג"ז רצון העליון, מצטער פטור מן הסוכה. וג"כ מצינו שאמרזו"ל האומר סלע זו לצדקה ע"מ שיחיה בני ה"ז צדיק גמור ומסיים כאן בישראל כאן באומות שהאומות שורש נפשם מבחי' לגרמייהו.

-

הנה חפירת בארות של יצחק שחפר אותן בארות של אברהם שהוא אור ההסתלקות והשבירה הי' בחי' נייקה לחיצונים, שמהאור נפל(?) למטה, ועל כן הוצרך יצחק לחפור ולהעלות אותן ניצוצין קדושה למקורם. וזהו ויקרא להם שמות כשמות אשר קרא להם אברהם שהשמות של אברהם הוא חסר וא"ו, לפי שהי' שבירה בו"ק ויצחק תיקן זה, וע"כ ויקרא להם שמות מלא. והנה עתה בזמן הגלות הוא בחי' אברהם הוליד את יצחק, שעתה בזמן הגלות התענוגים הוא בחי' תענוג מורכב להיות בחי' או"י, שהוא בחי' המשכת התענוג והשפעה ממעלה למטה, והאו"ח הוא כדי להיות או"ר שהוא בחי' המשכת כמו שארו"ל גמירי משמי' מיהב יהבי משקל לא שקלי, שכל תענוג של או"ח להיות הביטול מיש לאין הוא כדי להיות המשכה (בריאה?) חדשה מאין ליש כמ"ש המחחד בכל יום מעשה בראשית, שמיהב יהבי הוא ענין השפעה אבל משקל לא שקלי שהוא בחי' ביטול לגמרי שלא יהי' בחי' המשכה להיות נכללות בעצמות אא"ס שהוא בחי' שעשועי המלך בעצמותו, שהן מבחי' י"ע בא"ק שהן מחשבה הקדומה אנא אמלוך שנשאר בעצמותו, שזה יהי' לעתיד התגלות התענוג פשוט שהוא בחי' יצחק שאתה אברהם שהוא בחי' אוי"ר הוליד את יצחק, שע"י אהוי"ר נעשה האו"ח, שכל עיקר ותכלית הוא בחי' אוי"ה, ובכדי שבו וע"י יהיה בבחי' או"ח שהן העלאת ניצוץ קדושה. (?) לעתיד יהי' תולדות יצחק כו', שיצחק מלשון שחוק שהוא ענין התגלות עצם התענוג שנתגלה בבחי' שחוק (?), הוא בחי' תענוג נקנה והסכמה שעלה במוסכם להתענג (?) שאינו עפ"י השכל, ואמר יצחק ביו"ד המורה על עתיד שאז ימלא שחוק כו', שהוא בחי' אז תתענג על הוי', שאז יתגלה תענוג הפשוט שעשועי המלך בעצמותו שנתגלה דווקא בבחי' שחוק כנ"ל. והענין לפי שאו"י הולך ומתמעט ולפי זה יש גבול וקצבה שהוא עד בחי' דומם שבדומם ששם מסתיים האו"י, משא"כ או"ח הולך ומתרחב ונכלל בבחי' א"ס בבחי' אין גבול, וע"כ אברהם פסיק טעמי בגוי', שבחי' או"י נפסק, משא"כ בחי' יצחק שהוא בחי' או"ח הלוך ומתרחב עד אין קץ ותכלית ומתאחד בבחי' א"ס נמש.

וזהו לעתיד כשהי' אשת חיל עטרת בעלה, שמל' דאצי' יהי' בבחי' או"ח ועלי' לבחי' א"ס שהיא בחי' מחשבה דא"ק שהוא בחי' עתיק שהוא בחי' אור חוזר לקדמותו, כמ"ש הכל ירוממוך סלה (?) שנאמ' סלה ועד נצח אין לו להפסיק. וזהו לעתיד כי אתה אבינו, דווקא יצחק, אף שבחי' יעקב הוא ג"כ בחי' או"ח, מ"מ האו"ח הוא לפי ערך האוי"י שהוא בחי' בירורים. וז"ש יעקב ונתן לי לחם כו' שהוא בחי' בירורים לברר אוכל מתוך פסולת שהוא בחי' ל"ט מלאכות זורע וחורש וקוצר ודש כו', שהכל הוא בחי' בירורים כ"כ למעלה, להעלות רפ"ח ניצוצי קדושה. וזהו והי' הוי' לי לאלוקים שהוי' הוא מ"ה ואלוקים הוא בחי' ב'ן, שמ"ה מברר ב'ן, כנודע שהאו"י הוא כדי שיהי' האו"ח, והאו"ח הוא לפי ערך האו"י, אבל בחי' יצחק הוא רק בחי' או"ח לפי בחי' או"י שבחי' העלאת מ"ן יהי' מעצמו בלא המשכת מ"ד, דהנה כתי' כי אם הרווה את הארץ והולידה והצמיחה שכח ההולדה יש ג"כ בארץ שהוא בחי' נוק' כמ"ש אשה כי תזרע כו' וכן אשה מזרעת תחילה, אדם שממנו כו', וצריכה להמשכת מ"ד כדי להוות כח ההולדה שזהו בחי' אברהם כו'.

-

אבל לעתיד לא יהי' מל' מבחי' מקבל כלל, שמל' בעצמה יהי' לה כח ההולדה. וז"ש עתידה ארץ ישראל שתוציא גלוסקאות, שמארץ שהיא בחי' מל' גופא, יהי' המשכת בחי' גלוסקאות שאין בה בחי' בירורים (?). וזהו בחי' תולדות יצחק שבחי' מל' נתעלה לבחי' י"ע, דאף שהן מחשבה הקדומה (וזה?) או תשמח בתולה במחול, במחול שבחי' בתולה יהי' בבחי' מחול, שהן עגולים דא"ק. וזהו מ"ש לעתיד ואתם תהיו לי ארץ חפץ, שההפרש בין חפץ לרצון, שהחפץ הוא פנימיות רצון, שהוא בחי' מחשבה הקדומה, וארץ הוא בחי' מל'. וז"ש והיה ביום ההוא יצא מים חיים מירושלים חצים אל הים הקדמוני, שבחי' מל' דאצי' שהוא בחי' ירושלים, יהי' נכלל בבחי' מל' דא"ס שנק' ים הקדמוני. וזהו כי אתה אבינו שהוא בחי' יצחק בחי' או"ח וד"ל.